

MINEKONTROL

Gruppe Frost.

, den 21/9 1945.

PIONERKOMMANDOET

M 60245

Nr.

Til

Pionerkommandoet,

Tøndergade, Aarhus.

I Henshold til Pionerkommandoets Skrivelse Nr.M.320 af 31/8 1945, indberetter Gruppen herved følgende:.

ad.a.1. Minerydningens Gang i det store og hele:

Selve Arbejdet med Optagningen af Minerne i Gruppens Omraade, (Fyn, Sønderjylland, Skallingen, Fanø, m.m.) har gaaet godt. Tyskerne har udvist Nøjagtighed, bortset fra enkelte Tilfælde, ligesom de givne Instruks og Ordre i det store og hele er blevet fulgt.

Man har dog mange Gange mærket, at Samarbejdet mellem Pionerkommandoet og Miko. (Minekommando Dänemark) ikke har været saa godt som ønskeligt, hvilket har medført at givne Ordre ikke altid er naaet frem til Gruppen, og at Tyskerne i flere Tilfælde har ryddet Felter uden dansk Kontrol. Miko. burde uden Tvivl fra Starten af, have været underlagt Pionerkommandoet i kommandemæssig Henseende, og Grupperne burde have haft den mere direkte Kommando over de Tyskere, der var tildelt Omraaderne. Organisationen af selve Arbejdet, har ikke altid været lige god. Tyskerne har ikke fulgt nogen bestemt Arbejdsplan, og man har haft Tilfælde i Gruppen, hvor Tyskere, der ellers var stationeret i Lønvig, blev sendt paa Fyn for at rydde et mindre Minefelt, imens der laa Tyskere i Kolding og Haderslev, der ikke bestilte noget.

Noget der ogsaa i en meget væsentlig Grad har medvirket til Forsinkelse af Rydningen, var den følelige Mangel paa Transportkøretøjer for Miko, Leveringen af Bensin og Mangelen paa Reservedele og Mekanikere. For Eksempel maatte den store Styrke der ryddede Skallingen, køres til og fra Arbejdet i flere Omgange, og der blev aldrig arbejdet fulde 8 Timer af den hele Styrke. Mangelen paa Bensin medførte bl.a.

at der gik flere Dage, under Panserkontrollen af Felterne, hvor Arbejdet maatte hvile, fordi der ingen Benzin var. Dette kunde have været forhindret ved at, direkte under Grupperne, anlægge Benzindepoter. Ligesaa bandede der i hvert Omraade været anvist Mekanikere der kunde og vilde reparere Miko.s Vogne.

Der har dog i det store og hele været udvist en god Villie og Disciplin af Miko. Ledelsen af de enkelte Kompagnier og mindre Kommandoer, har med faa Undtagelser været god. Og selv om Mandskabets Uddannelse ikke altid var lige effektiv, har Antallet af Ulykker i Gruppens Omraade været forholdsvis smaa. Det skal nævnes, at, de Ulykker der skete oftest skete p.G.af før nævnte mangelfulde Uddannelse af Miko. Der var i Styrken baade Infanteri, Artilleri, Luftværn, Marine m.v., og ~~MINNA~~ blandt disse Soldater var der mange der aldrig havde set en Mine før.

Fodfolksminefelterne har været de farligste at rydde, og disse har ogsaa krævet mest Tid og fleste Ofre. Det kan f.Eks. nævnes, at der paa Skallingen ved Detonation af een Stockmine blev dræbt 1 Tysker, og saaret 8.

Panserminefelter har været forholdsvis ufarlige at rydde, selv om Detonation af en Mine jo naturligvis krævede flere og Større Tab. Dog skal det i den forbindelse nævnes, at har en T-Mine været begravet i Sand(under S.) kan den være mere farlig end en Fodfolksmine at rydde.

De tyske Mineplaner, selv om de ikke altid stente hvilket vel oftest skyldes det, at de var lavet før Minerne blev udlagt, har uden Tvivl lettet saavel selve Rydningen som Kontrollen af Felterne.

Hvad Kontrollen angaar, skal det først og fremmest nævnes, at ikke 20 % af Kontrollanterne var den alvorlige og meget krævende Opgave voksen, ligesom den manglende Uddannelse (i hvert Fald for den genindkaldte Styrke) ikke langt fra var god. Det hade været bedst om Kontrollanterne alle var egnede Befalingsmænd (Underkorporaler el.Korporaler) eller Polyteknikere. Det skal dog nævnes, at Brigadens Pionerer klarede Opgaven bedre, og viste betydelig større Interesse, end de genindkaldte. Dette har resulteret i, at Kontrollen ikke altid har været saa effektiv. Der har været Tilfælde, hvor Kontrollanten, efter Dagens Rydning, har

gaaet hen til Tyskerne og faaet Resultatet opnoteret efter Tyskernes Melding, uden at have kontrolleret at det stemte efter Planerne og Virkeligheden. Havde man haft tilstrækkeligt med Befalingsmænd til Holdledere, havde dette kunde været undgaaet.

En anden ret vigtig Sag er den, at Ordningen med Indtelefonering af daglig Situationsmelding har medført, at Talle-
ne ikke altid har kunnet opfattes i Aarhus, grundet paa den ofte
daarlige Telefonforbindelse, og der kunde været sparet be-
tydelige Summer, saafremt der fra Gruppen een eller to Gange om
Ugen var indsendt skriftlige Meldinger i Stedet for.

Gruppechefen burde ogsaa have haft Myndighed til at
bestemme hvor Tyskerne skulde arbejde, og til at befale direk-
te over de ham tildelte tyske Styrker. Man kunde da have ryddet
et Felt færdigt, kontrolleret det umiddelbart efter, saafremt
der havde været tilstrækkeligt med Panzer, meldt til Aarhus, og
derefter frigivet Felten, og Tyskerne kunde have fortsat med
næste Felt. Eller ogsaa skulde Tyskerne have været opdelt i
et særlig Rydningskommando, og et Kontrolkommando der kontrol-
lerede og ryddede op (flernede Spor) i Felterne. Arbejdet vilde
paa den Maade have gaaet betydelig hurtigere.

Men trods Besvarligheder med Arbejdsplan, Kontrollan-
ter m.m. er Arbejdet blevet udført og er, naar dette skrives
tilendebragt, med Undtagelse af Kontrollen paa Skallingen.

ad.a.2. Samarbejdet med danske civile Myndigheder:

De Steder hvor Gruppen har været i Forbindelse med
danske civile Myndigheder, har alle Tvivlstilfælde og Vanske-
ligheder kunnet løses uden Gnidninger af alvorlig Art, selv
om det oftest skete efter lange Forhandlinger og tog noget
kostbar Tid.

Især voldte det i Starten mange Vanskeligheder at faa
saavel de tyske Styrker som Kontrollanterne indkvarteret og
forplejet, idet saavel Myndigheder og Befolkningen ikke vilde
have noget med Tyskerne at gøre efter Kapitulationen. Ingen
kendte rigtigt noget til vort Arbejde, og der var ikke dengang
givet Myndighederne (Kommunerne, Sognefogderne) nogen Direk-
tiver angaaende Mikkos Mandskab. Besvarlighederne ved at faa
Regningerne betalte voldte ogsaa Vanskeligheder, idet ingen
vidste hvem der skulde gøre det. Oprettelsen af et Administra-
tionskontor for Miko. i Aarhus eller andet Steds, vilde her

have været paa sin Plads.

Enkelte Steder har Myndighederne ligeftam nægtet de menige Kontrollanter den nødvendigste Bistand, og inden Myndighederne var blevet overbevist, var der gaaet mere Tid end nødvendigt.

Gruppen har dog ogsaa, i de fleste Tilfælde heldigvis, modtaget megen Støtte fra saavel Modstandsbevægelsen, Politiet, Kommunerne o.s.v. hvilket har lettet og fremmet Arbejdet umaadelig meget.

Indkvarteringen af Kontrollanterne har ikke voldt nogen Besvær, bortset fra enkelte Undtagelser. F.Eks. var der i en jydsk Landsby enkelte Bønder der nægtede at give Kvarterer til Soldaterne, og et Sted lavede en Sognefoged en Masse Vrøvl over at skulde skaffe Kvarter til 6 danske Soldater, selv om de i 4 Aar havde skaffet over 100 Tyskere privat Kvarterer. Befolkningen har de fleste Steder efterkommet Kontrollanternes Ønsker, og selv om den ikke altid har kunnet holde sig fra Minefeltet^{ns} Hellem Kontrollen og Frigivelsen, er der aldrig opstaaet Vanskeligheder af betydning.

ad.a.3. Samarbejdet med tyske militære Myndigheder:

Samarbejdet med de tyske Officerer og Befalingsmænd fra Miko. har været upaaklageligt. Man har oftest haft det Indtryk, at de hellere end gerne vil gøre deres bedste og blive færdig med Rydningen saa hurtig t som muligt. Hele Mikos Opførelsen overfor Kontrollanterne og Civilbefolkningen har været fuldt ud militær korrekt.

Enkelte Gange har man kunnet spore Uvillighed og (eller) Træthed blandt Miko, men dette skyldes sikkert dels de til Tider verserende Rygter om Afgang til andre Stæde til fortsat Minerydning efter Arbejdets Ophør i Danmark. De til Tider mange modstridende Ordre fra de engelske Myndigheder har medført, at Tyskerne ofte har handlet paa egen Haand og undladt at give Gruppen Besked. Man har savnet en nøjagtig og bestemt Instruks om Arbejdet i sin Helhed, saaledes at Miko klart viste hvad de havde at rette sig efter. (Her henvises til den sidste Tids mange uoverensstemmelser under Arbejdet paa Skallingen)

Officerer og Mandskab fra Miko. har dog aldrig

mågtet at give ønskelige tekniske Detalier om Arbejdet og Minefelter, hvilket ofte har lettet Arbejdet en Del.

3.a.4. Særlige Vanskeligheder:

De fleste Vanskeligheder under Rydningen er allerede nævnt i Rapporten. Det skal yderligere oplyses, at foruden manglen af Køretøjer til Miko., benzín m.m. var manglen paa Panser til Kontrol af Skallingen været stor. Der vil gaa ca. 6-7 Uger med Kontrollen af samtlige Felter (dog ikke I og II) med det for Øjeblikket til Raadighed staaende panser, 3 køreklare og een til Rep. Da der desuden mangler ca. 4600 Miner i Felterne, og Kontrollen af to af Felterne ikke har givet noget Resultat (bortset fra at der er detoneret 1 M-mine) er det et Spørgsmaal om det kan betale sig at kontrolkøre Skallingen. Helt Felt I (eller i hvert Fald Størstedelen af det) skal yderligere gennemgraves idet Minerne her er begravet under Flyvesandsklitter. Dette vil tage lang Tid, og kræve et ret stort Efterkommando. Da der ikke er noget til Hinder for at afspærre de minerede Omraader, lige bortset fra Faareafkjen, vil dette sikkert være den bedste Løsning.

Af andre Vanskeligheder ved Rydningen er dels de indtrufne Ulykker, der har nedsat Arbejdstempoet, men skærpet Forsigtigheden, dels Flyvesandsklitterne, der har forsinket Rydningen meget, idet man, f.Eks. paa Fanö har maattet grave 1 - 1½ m. ned efter Minerne. De ret store Afstande fra Kvarterne i Forbindelse med Manglen af Køretøjer, har resulteret i, at der meget sjældent er arbejdet fulde 6 (8) Timer i Felterne. Ligesaa har Regnvejret forsinket Arbejdet meget. Borttransport af Miner, der ikke har kunnet desarmes eller sprænges paa Stedet, for Sprængning andet Steds, har ogsaa sinket en Del.

De største Vanskeligheder opstod dog for Gruppens Vedkommende først i Oksböl, og her var det desværre med Kontrollanterne. Efter en Udskiftning og Fornyelsen af disse, blev der dog samlet et nogenlunde brugeligt Hold. Indkvarteringen af den store Styrke ca. 100 Mand. voldte først noget Besvær, men efter at Gruppen havde faaet Badmintonhallen stillet til Raadighed, blev ogsaa dette Spørgsmaal ordnet.

Men Vanskelighederne var ikke slut hermed. Tværtimod. Det store Antal tyske Flygninge i selve Oksböllejren havde

lagt Beslag paa alt hvad der fandtes af Tæpper, Senge og Madrasser. Gruppen maatte derfor, efter mange og lange Forhandlinger hente disse nødvendige Effekter i Esbjerg, Varde Blaavand m.fl. Steder. En Del Tæpper blev ogsaa skaffet fra Pionerkommandoen i Aarhus.

De ikke saa gode sanitære Forhold i Badmintonhallen, medvirkede sammen med flere andre Ting, saasom Vanskeligheden ved at faa repareret Fodtøj, Manglen paa Uniformer, in-Haandklæder m.m. til at Humøret iblandt Kontrollanterne ikke var saa god. Dette faldt tilbage paa Arbejdet paa Skallingen, idet Soldaterne tabte den sidste Rest af Interessen.

Der var fra Gruppens Side gjort hvad der var muligt, dels for at fremskaffe Uniformer, dels for at skaffe Landskabet Lejlighed til Underholdning i Fritiden, idet der var stillet en Lastbil til Raadighed for Orlovsfolk 1 Gang om Ugen for Transport til Varde eller Esbjerg.

Gruppen fremskaffede ogsaa Aviser og Radio, men trods alt dette, daledes Moralen Dag for Dag, og dermed blev Kontrollen paa Skallingen ogsaa mindre effektiv.

Den pludselige Forøring af Arbejdet medførte, at Rydningen blev sat op i et saadant Tempo, at det ikke var halvt saa Effektivt som det havde været før. Tyskerne var interesseret i hurtigst muligt at blive færdig med Rydningen, Kontrollanterne var kun interesseret i at komme tilbage til "Civiliserede" Forhold, Manglen paa Uniformer, Biler, Tanks til Kontrol, altsammen gik det ud over Grundigheden.

Manglen paa Befalingsmænd gjorde, at Tilsynet med Kontrollen ikke var tilstrækkelig, og Manglen paa Kontorpersonel medførte, at Gruppechefen maatte varetage baade Kontorarbejdet og Inspiceringerne. Der var ikke Tid til at begge disse vigtige Ting blev udført ordentligt. Den Tid der var maatte saa deles ligeligt mellem dem, og derfor blev hverken Kontorarbejdet eller Inspiceringerne som de burde.

Man maa jo tage i Betragtning, at Gruppechefen med den store Styrke havde umaadelig meget at se til. Hvor der normalt er et Kompagni paa denne Størrelse, er der baade Chef, Hæstkommanderende, Skriver med Ordonnanser, Depotbefalingsmand, Vaabenmester, Delingsførere m.m. Her maatte

Gruppenheder selv personlig tage sig af det hele.

2.5. Særlige Erfaringer:

En Sammenligning af hele Arbejdet med Rydningen, ~~men~~ viser, at der fra Starten skulde have været brugt mere Tid til Planlægning og Organisation af hele Arbejdet.

Kontrollanterne skulde have haft en bedre Uddannelse, og være udvalgt med stor Omhu. Deres Udrustning skulde have været i Orden, saaledes at Arbejdet ikke var blevet forsinket af alle de små Begataler som Tilfældet har været nu.

Yskerne skulde have været direkte underlagt Pionerkommandoen, saaledes at dette kunde have bestemt og planlagt Arbejdet. Der burde have været oprettet et særligt Kontor til Administrationen af Mko. Igennem der fra de engelske Myndigheder burde være klart præciseret hvilke Metoder der skulde anvendes, hvor lang Tid der var til Ræddelighed, m.m.

Hvad selve Rydningen angaar, er denne foregaaet paa en saadan Maade, at det vil være svært at lave andre og bedre Metoder. Dog mener Gruppen, at man skulde rydde et Felt, kontrollere det, frigive det paa een Gang, i Stedtfør som det er sket, at man har ryddet alle Felter i et Omraade, og saa senere kontrollere det (dette gælder dog kun Panzerminelfelterne) og saa meget lang Tid efter frigivet dem.

Køretøjer og Benzina direkte underlagt Grupperne, der skulde have haft en Befalingsmand til at administrere dette og samtidig virke som Forbindelsesofficer.

L. Helt.
Oversergent.